

ג'ון מחפש משפחה מהשואה. ארה"ב רק מפריעה

יונה קירשנברג היה בן שנה כשהפליג מגרמניה לניו-יורק עם אביו. אחרי 60 שנה, בסיוע גניאולוג ישראלי, נשאב למסע שורשים מטלטל בין מסמכים ותמונות בניסיון למצוא את קרוביו, רק כדי להגיע לאם שאינה רוצה קשר איתו. כעת הוא כפסע מאיתור בני משפחה בארגנטינה, בשר נדיר מבשרו. ביורוקרטיה מונעת זאת.

ג'ון (יונה) קירשנברג, תושב אוהיו, מייחל לרגע שבו יגלה מה עלה בגורלם של בני משפחתו מפולין אחרי המלחמה. כל קצוות החוטים שאליהם הגיע בחיפוש אחר שורשיו לא העלו ממצאים של ממש. בגיל 60, לאחר שהקים משפחה משל עצמו, הרגיש שזו חובתו לדעת מניין בא. אלא שיש גברת אחת בווינגטון שמפרידה בינו לבין החלום - דאון ס. וויגינס, הממונה על "חופש המידע" בביטוח הלאומי האמריקני. היא וכמה חסמים ביורוקרטיים תמוהים של הרשויות בארה"ב.

גידי פורז, תושב ביצרון, בן 63, הוא איש יסודי. כ"בלש היסטורי", כשהוא חוקר שורשים של משפחה הוא נובר ברצינות בכל מאגרי המידע, הארכיונים ונתוני המוזיאונים הזמינים לציבור. באמצעות אתר האינטרנט "קו הדורות" שהקים פונים אליו אנשים מכל העולם, והוא - בונה להם עץ שורשים.

פורז מתמחה בקהילות מזרח אירופה שנחרבו בשואה, והקשר בינו לבין קירשנברג נוצר כשהאחרון פגש בדרום אמריקה אדם עם שם משפחה זהה - קירשנברג, שבעצמו גילה את שורשיו באמצעות פורז. "אולי אנחנו קרובי משפחה, שאל את פורז והוא יחפש את הקשר ההיסטורי", אמר האיש לג'ון. וכך הוא עשה.

קירשנברג מאוהיו שלח אימייל לאתר: "אבי, הנרי (יחזקאל) קירשנברג, נולד בפולין. אינני יודע היכן, אבל הוא חי בוורשה עם הרבה אחים ואחיות. שבוע לפני הכיבוש הגרמני יצא עם אחיו יוסף לרוסיה. באחד ממחנות העבודה הוא הופרד מאחיו, ומאז שוב לא נפגשו. במחנה עקורים בגרמניה, בזמן ההמתנה לאישור הגירה לארה"ב, התחתן אבי עם אמי לידיה ושם נולדתי. מצטער, אבל זה כל המעט שידוע לי. אמי לא הגיעה לארה"ב. אבי, שגידל אותי, לא סיפר לי דבר כך שאיני מכיר בני משפחה לא מצד אמי ולא מצד אבי. מאוד אעריך את עזרתכם."

פורז התחיל לעבוד. הוא שלף את ממצאיו הקודמים על משפחת קירשנברג, בתקווה להצליבם עם שורשיו של ג'ון. "במאגר המידע של 'קו הדורות' קיים מידע רב על מאות בני משפחת קירשנברג", מספר פורז. "במחקר שנערך מספר

שנים איתרנו בפרו את איירין לבקוביץ ששר, שאמה נקראה הלנה קירשנברג. במכסיקו מצאנו את גבריאל נביילסקי דנציגר, שאביו, נתן קירשנברג, אימץ זהות פולנית כדי להינצל. בתל-אביב איתרנו את פרופ' מרסל טופילסקי, רופא בבית החולים איכילוב, שאמו נקראה פלה קירשנברג. ברחובות איתרנו את פרופ' עוזי סמילנסקי ממכון ויצמן, שאמו שרה הייתה לבית קירשנברג. שורשי העץ של בית משפחת קירשנברג הרחיקו שנים רבות אחורה לפולין."

נייע אימיגרנטען. — כאצקל קירזענבערג, א פוילישער איד, א שנייל דער, יעט ניד דא מיט זיין אינגלע יונה ביים אנקויפן אין אמעריקע אלס פליכטלינג, יונה'לע איז אלט 15 חדשים. דער פאטער ווויזט אים אויף א טאפט קליוולענער, וואו זיי וועלען אייגענארדענט ווערען דורך דער ארגאניזאציע „יונאייטעד סטירווים פאר ניו אמעריקענעס".
NEWCOMERS TO THE U. S. A. — Chaskiel (Ezekiel) Kirzenberg, a refugee tailor from Poland, is pictured with his son, Jonah, 15 months, upon arrival in this country. The Kirzenbergs will be resettled in Cleveland, Ohio, by the United Service for New Americans. Here, the father points out to his infant son their future home, on a map. (International News Photos)

פורז סימן את הכיוונים המרכזיים של המחקר: "ידענו שאחותו של האבא אמרה בסוף המלחמה שהיא נוסעת לארגנטינה ועקבותיה נעלמו. יכול להיות שמשם הכיוון לדרום אמריקה. עוד כיוון מרכזי שבדקנו היה אמו הנוצרייה שהתחתנה עם אביו במחנה העקורים בגרמניה ולבסוף לא עלתה לספינה לאמריקה". פורז איתר בעבודת נמלים את מסמכי ההגירה לארה"ב משנת 1952.

ג'ון בן הארבע עם אביו. הדרך לארגנטינה עוברת בווינינגטון

איתרנו את רישומי אוניות המהגרים מגרמניה לארה"ב. בני הזוג יחזקאל ולידיה קירשנברג יחד עם בנם יונה היו רשומים לספינת המהגרים 'סי.סי. באלאו' שהפליגה ב-2 באפריל 1952 מנמל ברמרהבן בגרמניה. אך המסמך מצוין לגביהם שהם לא עלו לספינה". שמונה ימים מאוחר יותר, ב-10 באפריל, עלו יחזקאל ויונה, בן 14 חודשים, על ספינה בשם "אמ.בי. סטיוארט" והם הגיעו לניו יורק ב-20 באפריל. לידיה האם נשארה בגרמניה.

לך תוכיח שסבא נפטר כשהוא בן 140

אחרי חיפוש מדוקדק, אותרה לפני כשנתיים האם לידיה. התברר כי היא התחתנה בשנית והקימה משפחה אחרת. ג'ון יצר עם אמו קשר, שוחח איתה בטלפון, אבל לא יותר מזה. "היא סירבה להיפגש איתו, היא אמרה לו שעשתה שטות כשהתחתנה עם אביו ושהיא לא מעוניינת להיות עמו בקשר". המכה הייתה כואבת. ג'ון, שנדחה על ידי אמו הביולוגית, התעקש לחפש כיוון אחר. מה עלה בגורל אחותו של האב שהיגרה לארגנטינה?

תוך כדי תהליך החיפוש אחר קרובי המשפחה איתר ג'ון בעצמו מסמך נדיר - כתבה מעיתון יהודי בידידי שפורסם בארה"ב ובה תמונתם של ג'ון ואביו הנרי עם הגיעם לניו יורק. "ג'ון עלה עם אביו לארה"ב והוא זה שגידל אותו לבדו כל השנים, אבל לא סיפר לו כלום על העבר. אולי רצה לשמור עליו מפני הטרגדיה המשפחתית או העובדה שאמו נטשה", מספר פורז. "אבל ג'ון היום בן 60 והוא רוצה לדעת מאיפה הוא בא ואולי למצוא עדיין קרובים בארגנטינה. המפתח לפתרון, האמנותי, היה שמות הסבא והסבתא, הוריו של הנרי מפולין שכנראה נספו בשואה. אבל ג'ון לא ידע את שמותיהם."

Form 1485
 TREASURY DEPARTMENT
 United States Customs Service
 UNITED STATES DEPARTMENT OF JUSTICE
 Immigration and Naturalization Service
 (Rev. 1-1-42)

Form required
 Subject Bureau No. 44-2884

MANIFEST NO. 60

MANIFEST OF IN-BOUND PASSENGERS (ALIENS)
 Class DP from Bremerhaven 2 April 1952
 (Port of embarkation)

Master of vessel GENERAL C. C. BALLOU
 sailing at port of New York, NY

LINE No.	NAME - BIRTH NAME Address of last known abode	AGE (Years)	SEX	ETHNIC OR RACE	TRAVEL DOC. NO. NATIONALITY	NUMBER AND DESCRIPTION OF PASS. OR VISA	YEAR THE DOC. ISSUED	THE COLUMN FOR USE OF INSPECTION, ADMISSION, AND U.S. VISAS
1	David 301 S. 7 4th St. Richmond, Va. c/o USNA	32	Ma	MI	I-1267219 German I-1267220 German	3785165 (9)	No (R)	OLMPT
	Bella 301 S. 4th St. Richmond, Va.	28	W	G	I-1267221 German	"	No	H
	Lutie 301 S. 4th St. Richmond, Va.	4	W	G	I-230416 Stateless	"	No	H
	Faul 110 Madison Ave., New York, NY	22	Ma	D	I-459559 Stateless	3785166 (3)	No	NCWC
	Hedra 350 Broadway, New York 13, NY	37	F	M	I-40454 Stateless	"	No	did not embark
	Edmond 40 Central Park South New York 17, NY	45	Ma	MI	I-78661 Stateless I-270627	3785167 (26)	No (R)	U.S. 2047
	Anton 149 Madison Ave., New York, NY	38	Ma	R	I-1002344 Hungarian	3785168 (2)	No	NCWC TAS
	Chaskiel 400 East Duquesne Ave., Akron, Ohio	36	Ma	MI	I-1200247	"	No	did not embark
	Lidia 400 East Duquesne Ave., Akron, Ohio	25	F	MI	I-1200149	"	No	did not embark
	Anna D. 400 East Duquesne Ave., Akron, Ohio	12	W	S	I-1200148	"	No	did not embark
	Boimirch 120 E. 23rd St. New York 10, NY	43	Ma	D	I-1002346 German	3785170 (3)	No (R)	U.S.
	Katharina 149 Madison Ave., New York, NY	30	F	MI	I-1002345 Hungarian	3785171 (1)	No	0300-41816 EXEMPT
	Boimirch R.R. No. 6, Chippewa Falls, Wisconsin	30	Ma	MI	I-1002342	3785172 (2)	No	EXEMPT
	Katharina R.R. No. 6, Chippewa Falls, Wisconsin	30	F	MI	I-1002163	"	No	H
	Boimirch R.R. No. 6, Chippewa Falls, Wisconsin	9	W	S	I-1002164	"	No	H
	Ina K. Old Stage Rd. New York, NY	27	F	S	I-1277777	3785173 (4)	No	TAS NCWC
	Gertrude W. R.F. Wheeler, P.O. Box 146 Cheesepook, Ia.	7	F	MI	I-483475 Lithuanian	3785241 (20)	No	H
	Priska K. R.F. Wheeler, P.O. Box 146 Cheesepook, Ia.	7	F	S	I-483476 Lithuanian	"	No	H
	James R.F. Wheeler, P.O. Box 146 Cheesepook, Ia.	4	Ma	S	I-483477 Lithuanian	"	No	H
	Peter H. R.F. Wheeler, P.O. Box 146 Cheesepook, Ia.	12	Ma	S	I-483478 Lithuanian	"	No	H

11:50 A.

רשימת המהגרים. "לא עלו על האוניה"

פורז נבר במסמכי הארכיונים הפולניים אבל לא איתר דבר. "הייתה בפולין שריפה ידועה בארכיונים שפגעה עוד יותר בסיכויים למצוא משהו", הוא מסביר. הסיכוי היחיד, ידעו פורז וג'ון, לגלות את שמות הסבא והסבתא, הוא טופס הבקשה לגרין קארד שמילא הנרי האב עוד במחנה העקורים בגרמניה, רגע לפני הנסיעה הארוכה לאמריקה. שם, מן הסתם, נדרש לכתוב את שמות הוריו. על פניו נפתרה התעלומה - אלא שפורז וג'ון הופתעו לגלות אטימות לב מצד השלטונות האמריקניים, שלא התרשמו מחלומו של ג'ון למצוא קרובי משפחה מתקופת השואה.

SOCIAL SECURITY

Refer to:
S9H: AE5580

August 23, 2010

Mr. John Kirszenberg
35 Bard Drive, Apt. 202
Hudson, OH 44236

Dear Mr. Kirszenberg:

This letter is in response to your internet request to the Social Security Administration, for the names of your father Mr. Henry Kirsh's family members.

After thoroughly reviewing your case, we have decided to withhold the parental names on the application because our records show no indication of their death. Under our current policy we are not allowed to release parental names unless the parents are proven deceased or the number holder on the SS-5 is at least 100 years of age.

מכתב דחייה שקיבל ג'ון מהביטוח הלאומי האמריקני

"תוכל לקבל את שמותיהם רק אם תוכיח שסבך וסבתך נפטרו", נאמר בתשובה הצוננת של הממונה על חופש המידע בביטוח הלאומי האמריקני. זאת, תוך התעלמות משתי עובדות: האחת - שהוא איננו יודע דבר על אודות הסבא והסבתא שאת שמותיהם הוא מבקש מהביטוח הלאומי, והשנייה - שלו היו השניים חיים, הם היו בני 130-140.

"בתשובה המגוחכת של הביטוח הלאומי", מוסיף פורז, "הציעה הגברת לקירשנברג לשוב ולפנות אליהם בבקשה דומה כשאביו יגיע לגיל 100, אז ייפתחו הארכיונים לגביו. אבל מה לעשות שהאבא יחזקאל מת כבר לפני עשור ולא הגיע לגיל 100?"

בשם חופש המידע ולמען ההיסטוריה של ניצולי השואה, אנחנו קוראים לגברת וויגינס ובעיקר לרשויות האמריקניות להשיב בחיוב. הזמן לא פועל לטובתנו, הדור הזה כבר מבוגר בעצמו והלוואי שנוכל להפגיש את ג'ון עם בני המשפחה שעוד נותרו לו."